

DRŽAVA I TERORIZAM – KRATKI PREGLED ODGOVORNOSTI ZA PRIČINJENU ŠTETU

SAŽETAK: U radu se analizira problematika terorizma i terorističkih akata, kao i uloga državnih organa u cilju sprečavanja i suzbijanja terorizma.

Poslednjih godina svedoci smo brojnih terorističkih napada koji su za sobom odneli na stotine nevinih ljudskih života. Sigurno je da se u takvim situacijama postavlja i pitanje odgovornosti države, koja jeste obavezna da spreči takve akte i zaštiti imovinu, a pre svega, život svojih građana. Posebnu pažnju autor je posvetio karakteristikama i specifičnostima antiterorističkog delovanja kao bezbednosnom instrumentu svake savremene države. Oštećena lica imaju pravo da protiv države podnesu odštetne zahteve za nadoknadu materijalne i nematerijalne štete nastale aktima terora. Na kraju rada izlažu se stavovi sudskih organa za štetu nastalu usled terorističkih akata.

KLJUČNE REČI: terorizam, teroristički akti, država, državni organi, odgovornost, naknada štete.

1. O pojmu odgovornosti

Pod *odgovornošću* u pravnom smislu podrazumevamo dužnost, odnosno mogućnost za primenu sankcije ukoliko neko ponašanje nije u skladu sa normama određenog društva.

Odgovornost po sadašnjim teorijama delimo u osnovi na pravnu i nepravnu. U nepravne odgovornosti spadaju moralna, politička i etička odgovornost. Sa druge strane, pravna odgovornost se izražava kao kaznena, disciplinska, odgovornost za prekršaje i privredne presteupe i deliktna odgovornost za štetu. Po nosiocu individualne ili kolektivne odgovornosti odgovornost se može podeliti na odgovornost fizičkih i pravnih lica (Vrhovšek, 2009: 26).

Razvojem pravnih lica i njihovim učestvovanjem u pravnom životu, postavilo se pitanje njihove odgovornosti. Status pravnog lica ima samo ona organizacija uz koju pravni poredak vezuje subjektivna prava i obaveze kao njena prava i njene obaveze. Među oblicima odgovornosti pravnih lica, izdvajaju se građanska odgovornost, koja se još naziva deliktna odgovornost za štetu i deliktna odgovornost u okviru koje je najznačajnije pitanje krivične odgovornosti.

Kao nosioci građanskih subjektivnih prava i obaveza pravna lica su uvrštena u građanske zakonike i kao takva predstavljala su subjekte odgovornosti za svoje delovanje. Povredom pravnog sistema pravno lice može da prouzrokuje svojim aktivnostima ili pasivnošću štetu, što predstavlja odgovornost za štetu kao najpoznatiju vrstu odgovornosti pravnih lica (Vrhovšek, 2009: 27-28).

Odgovornost treba razlikovati od *obaveze* koja podrazumeva zahtevanje određene vrste delanja (npr. obaveza građana da poštuju zakone države u kojoj žive). Država, takođe, ima određene obaveze u međunarodnoj zajednici, kao što je, na primer, međunarodna obaveza država da sarađuju u borbi protiv terorizma.

---

* a.petrov@live.com

2. Definisane pojma terorizma i terorističkih akata

Uzimajući u obzir veliki broj definicija terorizma, koje svaka na svoj način polaze od istih ili sličnih činjenica, ukratko možemo reći da terorizam predstavlja sistematsko korišćenje nasilja da bi se stvorila opšta atmosfera straha među stanovništvom i time postigao određeni politički cilj.

Poreklo termina *terorizam* je u latinskom: *terror*, preuzet u francuskom jeziku: *terrorisme*, *terroriser*, u značenju sredstva zastrašivanja, nasilja, do uništavanja vrednosti i ljudskih života. Istorijski se obično vezuje za jakobinsku diktaturu, kao i za Oktobarsku revoluciju u Rusiji (Ranković, 2004: 313).

Bez obzira što se svi slažu da je terorizam opasna društvena pojava, ni do danas nisu usklađeni jedinstveni stavovi o ovom pitanju. Čak i u okviru jedne zemlje postoje zabune oko jedinstvene definicije terorizma. Tako, na primer, u SAD-u federalne institucije poput Stejt departmenta, Federalnog istražnog biroa, Ministarstva odbrane, Vojne obaveštajne službe, u svojim dokumentima i strategijama različito definišu terorizam. S obzirom da se pitanjem terorizma bavi više nauka i disciplina, tj. da je pitanje sagledavanja pojma terorizma multidisciplinarno, potrebno je naglasiti da je zločin terorizma u sastavu korpusa zločina obuhvaćen Međunarodnim krivičnim pravom. Međunarodno krivično pravo, s obzirom na subjekte koji ga primenjuju u nadležnosti je kako organa pojedinih država, tako i u nadležnosti međunarodnih organa. To je zbog toga što veći deo međunarodnih akata, propisujući šta je nedozvoljeno, ujedno obavezuje države potpisnice da nakon ratifikacije unesu te delatnosti kao krivična dela u svoje nacionalno krivično zakonodavstvo i da predvide sankcije za učinioce.

U Krivičnom zakoniku Republike Srbije, predviđeno je krivično delo međunarodnog terorizma (čl. 391 KZ Republike Srbije). Krivično-pravni osnov za propisivanje ovog krivičnog dela predstavljaju nekoliko Konvencija donetih od strane Saveta Evrope ili Organizacije Ujedinjenih nacija. Povod za njihovo donošenje bili su brojni teroristički akti koji su se dogodili u Evropi i svetu. Prva među njima bila je *Evropska konvencija o suzbijanju terorizma* od 27. januara 1977. godine. Nakon ove Konvencije doneta je *Međunarodna konvencija o sprečavanju napada terorističkim bombama* od 15. decembra 1997. godine. Sledeća Konvencija ticala se suzbijanja finansiranja terorizma. Poslednja u nizu, jeste *Konvencija Saveta Evrope o suzbijanju terorizma* od 16. maja 2005. godine. Republika Srbija, ratifikovala je sve ove Konvencije, i u svoje krivično zakonodavstvo propisala krivično delo terorizma sa donetim izmenama i dopunama.¹

Osnovne karakteristike međunarodnog terorizma danas se mogu razvrstati na: *organizovanost* koja podrazumeva postojanje određene hijerarhije unutar terorističke organizacije, *tajnost u radu* – uslovljena je izdvojenošću terorističke grupe iz sistema važećih normi određenog društva, *visoka stručnost* – rezultat je saznanja da realizacija savremenih oblika terorističkih aktivnosti zahteva visok stepen stručnih i operativnih sposobnosti organizatora i izvršilaca terorističkih aktivnosti, *simbolička primena* – ima za cilj da izvođenjem terorističkog akta ukaže na određene

---

¹ Izmenjeni Krivični zakonik doneće novine u vezi sa krivičnim delom terorizma. Dosadašnja dva krivična dela terorizma (domaći i međunarodni), izmenama i dopunama KZ-a, zameniće jedno koje će obuhvatati ovo krivično delo učinjeno protiv strane države ili međunarodne organizacije. Pored navedenog, nacrt Krivičnog zakonika uvodi i dva nova krivična dela u vezi sa terorizmom: javno podsticanje na terorizam i vrbovanje i obuka za terorizam.

stavove ili ciljeve terorista, *nepredvidivost* i *upotreba nasilja u propagandnim aktivnostima* (Jazić, 2010: 117-118).

Nasilje je sastavni deo terorizma. Svirepost savremenih terorista ogleda se u broju života koje su spremni da uzmu, da bi zaplašili koga smatraju za neprijatelja.² Politika je oduvek bila u tesnoj vezi s nasiljem, bilo da je u pitanju borba za vlast ili pretnja same vlasti svakome ko bi pokušao da joj se suprotstavi ili ugrozi.³ Terorizam u ovom slučaju predstavlja oruđe za zastrašivanje nepodobnih političkih protivnika, ali i sredstvo pomoću koga se vlast može osvojiti. Nije redak slučaj da vladajući režimi optuže i osude opozicione lidere upravo za krivično delo terorizma pod izgovorom da su određenim aktima ugrozili ustavno uređenje i bezbednost države. Najpoznatiji primer predstavlja prvi demokratski izabrani predsednik Južne Afrike, Nelson Mandela. U mladosti je bio aktivan u političkom pokretu za ostvarenje prava crne većine u Južnoj Africi kao jedan od osnivača Afričkog nacionalnog kongresa, organizacije koja se između ostalog bavila i organizovanjem sabotaza. Zbog ove aktivnosti, bio je optužen za terorizam, zbog čega je proveo 27 godina u zatvoru. Posebno opasnu situaciju predstavlja pojava kada se terorizam koristi kao način borbe određenih verskih i fanatičnih grupa. To znači da se religija koristi kao motiv za ostvarenje određenih političkih ciljeva. Cilj terorističkog delovanja može biti i secesija određene teritorije ili delova teritorije, gde kao najpoznatije primere možemo navesti aktivnosti Pokreta za samostalnu Baskijsku državu – ETA i Irske republikanske armije – IRA.

Teroristička praksa u raznim sredinama svedoči koliko su uzroci svakog terorističkog akta specifični za okolinu i situaciju u kojima su se pojavljivali. Tako, primera radi, Maoistički pobunjenici u Indiji pružaju otpor vlastima u nekoliko indijskih država već više od tri decenije, zahtevajući zemljište i radna mesta za siromašne. Mete njihovih napada često su pripadnici policije i vladini zvaničnici, koje optužuju da zajedno sa zemljoposjednicima i bogatim poljoprivrednicima eksploatišu siromašno stanovništvo. Samo u toku 2009. godine zabeleženo je više od 1.000 napada u kojima je stradalo oko 600 ljudi.

Najubitačniji teroristički napad u istoriji dogodio se 11. septembra 2001. godine kada su članovi Al-Kaide otete američke putničke avione upotrebili kao samoubilačke bombe, usmerivši ih ka kulama Svetskog trgovinskog centra u Njujorku i zgradi Pentagona u Vašingtonu. Tim terorističkim aktom usmrćeno je oko 3.000 ljudi. Napadi su imali ogromne posledice na svetsku politiku.

3. Odgovornost države povodom terorističkog akta i osnovne karakteristike antiterorističkog delovanja

Pre 11. septembra osnovni cilj sprovođenja terorističkih akcija bio je izazivanje publiciteta i pridobijanje simpatija za terorističke ideale i postojalo je shvatanje da cilj terorista nije veliki broj poginulih nego veliki broj gledalaca. Posle terorističkog napada na SAD, postalo je jasno da to više nije slučaj, odnosno cilj terorista više nije bio samo promena politike protivničke strane, već i veliki broj poginulih (Jazić, 2010: 129).

---

² Godine 1995. u celom svetu od posledica terorističkih napada poginulo je oko 6.000 ljudi.

³ Tzv. „državni terorizam“ gde države finansiraju, obučavaju, opremaju i pružaju utočište teroristima čije aktivnosti idu u korist njihovim spoljnopolitičkim ciljevima, odnosno gde vladajući režim upotrebljava ove terorističke grupe za očuvanje i jačanje sopstvene vlasti.

Odgovornost država i njihovih organa za akte terorizma ne dolazi u sumnju. Država je dužna da sprečava akte međunarodnog terorizma na svojoj teritoriji.

U Republici Hrvatskoj 2003. godine donet je poseban propis kojim se uređuje odgovornost za štetu nastalu usled terorističkih akata. Radi se o Zakonu o odgovornosti za štetu nastalu usled terorističkih akata i javnih demonstracija. Zakon propisuje da Republika Hrvatska odgovara za štetu počinjenu aktima terora i drugim aktima nasilja preduzetim s ciljem teškog narušavanja javnog reda zastrašivanjem i izazivanjem osećaja nesigurnosti građana (Zrilić, 2004).

S pravom se ističe da bi terorističkih akata kojima se napada na međunarodne interese bilo mnogo manje, kada bi sve države savesno izvršavale svoje obaveze u suzbijanju terorizma. Čak i kada se pretpostavi da je potajno pomaganje terorista pre i za vreme njihovih akata srazmerno retko, činjenica je da oni po pravilu nalaze državu koja je sklona da ih posle izvršenog akta prihvati i da im utočište (Dimitrijević, 1982: 250). Država je odgovorna zbog neispunjavanja svojih obaveza. Međutim, postoji još jedna okolnost koja neke države nagoni da se što lakše oslobode svojih obaveza. U pitanju je strah od osvetničkih namera terorističkih grupa ukoliko bi država teroriste koji su dospeli u njene ruke predala drugoj državi ili ih sama kaznila (Dimitrijević, 1982: 252). Borba protiv terorizma obuhvata brojne mere i aktivnosti koje teško mogu uspeti ako ih svaka država sprovodi zasebno. Jedini mogući put je u međunarodnoj saradnji i zajedničkim naporima za uspešno suočavanje sa terorizmom. Napad na Sjedinjene Američke Države bio je snažan podsticaj ubrzanju ranije započetih procesa u Evropskoj uniji koji su se ticali jačanja saradnje policijskih i pravosudnih tela, te usklađivanja evropskog zakonodavstva sa svrhom efikasnijeg suzbijanja terorizma i organizovanog kriminala. Veće Evropske unije je nakon napada na SAD usvojilo Plan aktivnosti, koji je predvideo usvajanje Okvirne odluke o borbi protiv terorizma (*Council framework decision of 13. June 2002. on combating terrorism*, Official Journal of the European Communities, L 164/3, Retrieved February 16, 2012 from: <http://www.eurlex.europa.eu>). Države članice Evropske unije shvatile su da je radi efikasnije borbe protiv terorizma potrebno uskladiti nacionalna zakonodavstva tako da se na istovetan način definiše terorizam, kao i da je potrebno uvesti jedinstven sistem kazni, kako bi se onemogućili počinitelji krivičnog dela terorizma da iskorišćavaju razlike nacionalnih zakonodavstava.

Za uspešnu borbu protiv terorizma posebno je važno sprečiti njegovo finansiranje. U tom pogledu je na nivou Evropske unije usvojen važan zakonodavni paket koji čine propisi koji omogućuju zamrzavanje finansijskih sredstava osoba osumnjičenih za finansiranje terorizma. Usvajanje tog paketa bilo je nužno kako bi se mogli blokirati računi fizičkih i pravnih lica za koja postoji sumnja da učestvuju u finansiranju terorističkih organizacija, odnosno za koje se sumnja da su terorističke organizacije.

Antiterorizam (protivterorizam) obuhvata posebne mere koje država preko svojih organa (vojske, policije, službi bezbednosti) primenjuje radi prevencije terorističkih pretnji. Prema Gaćinoviću, antiterorizam „predstavlja skup mera, aktivnosti i postupaka koje sprovode Organizacija UN i državne institucije na svojoj teritoriji u cilju pravovremenog prepoznavanja i iskorenjivanja savremenog terorizma, primenom strategije odvracanja i uzvracanja“ (Gaćinović, 2008: 34-35). Države i njihove institucije imaju najodgovorniji zadatak da zaštite sopstvene građane i institucije od svih vrsta nasilja, posebno savremenog terorizma koji je u proteklom periodu opasno zapretio civilizaciji.

Države se moraju pridržavati međunarodnih pravnih dokumenata, koje su same ratifikovale, a koje su donele OUN. Uvažavajući međunarodno pravo i sopstvene pravne propise države u borbi protiv savremenog terorizma moraju primenjivati preventivne, represivne i borbene mere (Gaćinović, 2008: 36).

Važnost međunarodnih konvencija o terorizmu isticana je na različitim konferencijama i skupovima na kojima se raspravljalo o političkim merama u cilju sprečavanja terorizma. Godine 1995. u Otavi, Kanada, održana je Ministarska konferencija o terorizmu na kojoj je usvojena Deklaracija o borbi protiv terorizma (*Ottawa Ministerial Declaration on Countering Terrorism: P8 Ministerial Conference on Terrorism, Ottawa, December 12, 1995*. Retrieved February 20, 2012 from: <http://www.publications.gc.ca/site/eng/57655/publication.html>) kojom se pozivaju sve zemlje da potpišu i ratifikuju postojeće međunarodne konvencije o borbi protiv terorizma i da sa njima usklade svoje nacionalno zakonodavstvo do 2000. godine. Deklaracija je istakla i potrebu nalaženja novih načina za jačanje postojećeg pravnog okvira kako bi se moglo suprotstaviti novim oblicima terorizma.⁴

4. Stav sudske prakse u Srbiji i svetu po pitanju naknade štete usled terorističkih akata

Odgovornost za prouzrokovanu štetu svodi se na obavezu naknade.

Prema članu 180. Zakona o obligacionim odnosima, „za štetu nastalu smrću, telesnom povredom ili oštećenjem, odnosno uništenjem imovine fizičkog lica usled akata nasilja ili terora, odgovara država čiji su organi po važećim propisima bili dužni da spreče takvu štetu“. Država putem svog imperijuma treba da obezbedi sigurnost građana i njihove imovine. Zato ako usled akata nasilja ili terora nastane šteta fizičkom licu, za tu štetu odgovara država po principu objektivne odgovornosti (Radovanov, 2009: 251).

Prema presudi Vrhovnog suda Srbije, Rev. 2187/86 od 13. 01. 1989. godine (Radovanov i Petrović, 2009: 176-177) društveno-političke zajednice dužne su da nadoknade ne samo štetu koju svojim nezakonitim i nepravilnim radom pričine njihovi organi, već i štetu nastalu usled akata nasilja ili terora, koje su njihovi organi bili dužni da spreče, bez obzira da li su oni krivi što je do takvih akata došlo, jer su akti nasilja i terora u prvom redu upereni protiv državnog i društvenog uređenja, pa su organi društveno-političke zajednice dužni da takve akte spreče, obzirom na ustavne i zakonske odredbe o položaju i ulozi čoveka u društvu i o pravima i dužnostima društveno-političkih zajednica koje se staraju i o bezbednosti zemlje i građana, društveno-političke zajednice su dužne da sprečavaju opasnosti uperene protiv građana i zato su dužne da im naknade štetu, ukoliko bude prouzrokovana aktima nasilja i terora.

Država odgovara za štetu od terorističkog akta samo ako je taj akt usmeren na podrivanje ustavnog uređenja (Radovanov i Petrović, 2009: 177).

Obaveza naknade štete jeste dužnost odgovornog lica da nadoknadi štetu oštećenom licu. Šteta se može nadoknaditi uspostavljanjem ranijeg stanja (naturalna restitucija) i u novcu (novčana naknada).

Nematerijalna šteta se prouzrokuje povredom ličnih prava i integriteta ličnosti, usled čega dolazi do poremećaja psihičke ravnoteže, odnosno fizičkog integriteta lica čije je stanje do tada

---

⁴ Misli se pre svega na biohemijski i nuklearni terorizam.

bilo normalno. Zbog toga, naknada nematerijalne štete ne predstavlja reparaciju već satisfakciju. Naknada u ovom slučaju predstavlja zadovoljenje kojim oštećeni ublažava i potiskuje svoju patnju i bol. Novčana naknada nematerijalne štete sastoji se u dosuđivanju oštećenom licu izvesne novčane sume za pretrpljene fizičke i duševne bolove odn. patnje, nezavisno od naknade materijalne štete, kako i u odsustvu materijalne štete. Tako, prema presudi Okružnog suda u Čačku, Gž. 341/03 od 31. 03. 2001. godine (Radovanov i Petrović, 2009: 179) tužilac, policajac MUP-a Republike Srbije, pretrpevši teške telesne povrede na poslovima bezbednosti u Peći, bez obzira na svoju profesionalnu dužnost, ima pravo na naknadu štete zbog pretrpljenog straha koju treba da plati tuženik – Republika Srbija, primenom odredbe člana 180. Zakona o obligacionim odnosima.

Dakle, lice koje pretrpi štetu u terorističkom napadu ima pravo na obeštećenje.

U slučaju smrti bliskog lica, naknadu nematerijalne štete treba dosuditi bliskim članovima porodice umrlog. Zakon o obligacionim odnosima taksativno nabroja lica koja imaju pravo na naknadu nematerijalne štete u slučaju smrti bliskog lica, a to su: bračni drug, deca i roditelji. Pored ovih lica pravo na naknadu imaju braća i sestre i vanbračni partner pod uslovom da je postojala trajnija zajednica života. Kod najbližih srodnika, smrt bliskog lica može izazvati veoma teške posledice kao što su stres ili teška fizička oboljenja. U takvim situacijama postoje dve žrtve i to lice koje je izgubilo život i lica koja zbog toga trpe duševne bolove (Radovanov, 2009: 292).

Ne može se uvek postići potpuno i pravedno obeštećenje žrtvama terorističkog akta, ali se može oštećenom pružiti bar delimična satisfakcija za pretrpljenu štetu. Visina isplaćenih novčanih iznosa na ime naknade štete zavisi od konkretnog slučaja, kao i procene suda koji posebno vodi računa o značaju povređenog dobra i cilja kome naknada služi. Iz fonda za isplatu odštete žrtvama terorističkog napada od 11. septembra 2001. godine, biće isplaćeno ukupno 7 milijardi dolara. Pravo na odštetu po američkim podacima ima 5.500 lica, među njima najviše članova porodica poginulih. Prosečna isplata po smrtnom slučaju biće 2 miliona dolara. Sa druge strane, Evropski sud za ljudska prava naložio je Rusiji da isplati 1 milion i 245 hiljada evra žrtvama terorističkog napada u pozorištu na Dubrovki, u Moskvi, 2002. godine gde je stradalo 130 talaca. Strazburški sud razmatrao je dve žalbe koju je uložilo ukupno 64 oštećena u slučaju. Svakom od njih, Evropski sud za ljudska prava odredio je da se isplati od 8 do 66 hiljada evra kompenzacije za moralnu štetu. Razlika u visini obeštećenja u ova dva primera je očigledna. Stiče se utisak da američko pravosuđe dosledno omogućava oštećenom da izdejstvuje efikasno i adekvatno obeštećenje, gde visina isplaćenih novčanih iznosa na ime naknade štete, poput ovde navedenog, svake godine premaši iznos ostvarenih profita najvećih američkih korporacija.

5. Zaključna razmatranja

Teroristička aktivnost u svetu predstavlja izvor velike zabrinutosti. Neminovno je da država treba da se organizovano i sistematski suprotstavi svakom obliku terorizma, kako bi osigurala bezbednost svojih građana i institucija. Napori državnih organa u borbi protiv savremenog terorizma usporeni su odsustvom adekvatnih zakonskih propisa. Iako je na međunarodnom nivou doneto nekoliko značajnih konvencija, primetno je da nedostaje jedinstvena globalna strategija sa usaglašenim stavovima po pitanju terorizma, kojom će se maksimalno uvećati kapaciteti država za otkrivanje, istraživanje i procesuiranje terorista. S obzirom na svirepost i posledice koje za sobom ostavlja svaki teroristički akt, bilo da je uperen protiv civilnog stanovništva, državnih institucija ili strane države, odnosno međunarodne organizacije, odgovornost države na čijoj je teritoriji izvršen ovaj akt se ne dovodi u sumnju.

Država je dužna da sprečava akte međunarodnog terorizma na svojoj teritoriji, dakle, odgovorna je zbog neispunjavanja svojih međunarodnih obaveza koje proističu iz ratifikovanih međunarodnih konvencija.

U cilju sprečavanja i suzbijanja terorizma svaka država treba da kriminalizuje finansiranje terorizma, terorističkih akata i terorističkih organizacija. Ključno je implementirati mere za neodložno zamrzavanje finansijskih sredstava terorista, onih koji finansiraju terorizam i organizacija za koje postoje nepobitni dokazi da su terorističke.

LITERATURA

- Council framework decision of 13. June 2002. on combating terrorism* (2002.), Official Journal of the European Communities, <http://www.eur-lex.europa.eu> (16. 02. 2012.).
- Dimitrijević, V. (1982). *Terorizam*. Beograd: Radnička štampa.
- Gaćinović, R. (2008). Pravno organizacioni aspekti antiterorističkog delovanja. *Strani pravni život*, 3, 27-52.
- Ignjatović, A., Kokolj, M., Đurić, A. (2009). *Međunarodno krivično pravo*. Novi Sad: Pravni fakultet za privredu i pravosuđe.
- Jazić, A. (2010). Teroristička propaganda i uloga medija. *Međunarodni problemi*, Vol. LXII, br. 1, 113-135.
- Krivični zakonik Republike Srbije. *Službeni glasnik RS*, br. 85/2005, 88/2005, 107/2005, 72/2009 i 111/2009 (integralni tekst).
- Ottawa Ministerial Declaration on Countering Terrorism* (1995), P8 Ministerial Conference on Terrorism, <http://www.publications.gc.ca/site/eng/57655/publication.html> (20. 02. 2012.).
- Radovanov A., Petrović, Z. (2009). *Naknada štete: zbornik sudske prakse*. Novi Sad: Pravni fakultet za privredu i pravosuđe.
- Radovanov, A. (2009). *Obligaciono pravo - opšti deo*. Novi Sad: Pravni fakultet za privredu i pravosuđe.
- Ranković, M. (2004). Savremeni/globalni terorizam: sociološki pristup. *Sociologija*, Vol. XLVI, br.4, 313-326.
- Vrhovšek, M. (2009). *Odgovornost pravnih lica za krivična dela, privredne presteupe i prekršaje*. Novi Sad: Pravni fakultet za privredu i pravosuđe.
- Zakon o obligacionim odnosima. *Službeni list SFRJ*, br. 29/78, 39/85, 45/89 i 57/89 i *Službeni list SRJ*, br. 31/93.
- Zrilić, Z. (2004). Odgovornost za ratnu štetu i štetu nastalu uslijed terorističkog akta. *Hrvatska pravna revija*, br.3.

Aleksandar Petrov, M. A.

**STATE AND TERRORISM – A BRIEF OVERVIEW OF LIABILITY
FOR THE RESULTING DAMAGE**

Summary

This paper analyzes the problem of terrorism and terrorist acts, and role of government authorities to prevent and combat terrorism.

In the recent years we have witnessed numerous terrorist attacks which have taken hundreds of innocent human lives. In such conditions, many questions have risen to the surface about responsibility of the state, which is obligated to prevent such attacks, protect private property and above all, lives of its citizens. Particular attention is devoted to characteristics of antiterrorist activities as a safety instrument of any modern state. The person to whom damage is caused by terrorist attack has the right to file a claim for compensation of material and immaterial damage against the government. The views of the judicial authorities, for damage caused due to terrorist acts, are presented at the end of the paper.

Key words: terrorism, terrorist acts, state, government authorities, responsibility, compensation.